

نقش تجاري آذربايجان شرقى در تحقق معاهده راهبردي ايران و روسие

توافقنامه جامع راهبردي ايران و روسие که به امضای روسای جمهور دو کشور رسید، بر حذف موانع و آسانی همکاری‌های اقتصادي دو طرف تاکيد کرده و اين راهبرد دولت چهاردهم موجب اميدآفريني در دل فعالان اقتصادي برای بازشنan گره‌های تجاري و اقتصادي شده است.

به گزارش ايرنا، مشاركت جامع راهبردي ميان جمهوري اسلامي ايران و جمهوري فدراتيو روسие مشتمل بر ۴۷ ماده است که ۲۸ دي ماه امسال با هدف توسعه همکاری‌های منطقه‌اي دو کشور در حوزه‌های اقتصادي، سياسي، امنيتی و نظامي ۱۰ مضا شد اما توجه خاص و ويژه چند بند توافقنامه به مسائل تجاري در مناسبات دو جانبه است.

بر اساس ماده ۱۷ اين معاهده، طرفهای متعاهد از همکاری‌های تجاري و اقتصادي در همه زمینه‌های مورد علاقه متقابل با هماهنگی اين تعامل در چارچوب کميسيون دائمي همکاری‌های تجاري و اقتصادي ايران و روسие حمایت خواهند کرد.

همچنين طبق بند يك ماده ۲۰ اين توافقنامه با هدف افزایش حجم تجارت متقابل، طرفهای متعاهد شرایطی برای توسعه همکاری بين مؤسسات اعتباری طرفهای متعاهد با در نظر گرفتن اسناد حقوقی بين المللی در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالي تروریسم، که طرفهای متعاهد عضو آنها هستند، استفاده از ابزارهای مختلف تأمین مالي تجارت، توسعه پروژه‌های حمایت مشترک از صادرات متقابل، افزایش ظرفیت سرمایه گذاری، گسترش سرمایه گذاری‌های متقابل بين اشخاص حقیقی، شرکتهای دولتی و خصوصی را فراهم و از حمایت مقتضی از سرمایه گذاری‌های متقابل اطمینان حاصل خواهند کرد.

تقویت همکاری‌های تجاري با پرداخت ارزهای ملي

با توجه به تحریم ها، پرداخت های پولی برای تسويیه حساب های مالي از مشکلات فعالان تجاري ۲ کشور به حساب می آيد و اين مسئله در معاهده دو جانبه چاره اندیشي شده است بر اساس بند دوم ماده ۲۰ طرفهای متعاهد به منظور ایجاد زیرساخت پرداخت نوین مستقل از دولتهای ثالث، گذار به پرداختهای دو جانبه به ارزهای ملي، تقویت

همکاری مستقیم بین بانکی و ترویج محصولات مالی ملی، همکاری خواهند کرد.

افزایش نقش آفرینی استان‌ها در همکاری‌های اقتصادی

توجه به استان‌های ۲ کشور از جمله مزیت‌های این معاہده را هبردی است که می‌تواند موجب نقش آفرینی فعالان اقتصادی در تمام نقاط کشور و استفاده از ظرفیت‌های کمتر شناخته شده برای افزایش همکاری‌های تجاری شود.

چنانکه در بند نخست ماده ۱۶ این توافقنامه ۲ طرف متعهد شده‌اند همکاری‌های بین استان‌ی را با توجه به اهمیت ویژه آن برای گسترش ابعاد کامل روابط دوچاره، توسعه دهند.

همچنین بر اساس بند دوم همین ماده طرفهای متعهد، شرایط مساعدی را برای برقراری روابط مستقیم بین استان‌های ایرانی و روسی ایجاد خواهند کرد و آشنایی متقابل از ظرفیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری آنها از جمله از طریق برگزاری سفرهای تجاری، گردشماهی‌ها، نمایشگاه‌ها، بازارچه‌ها و سایر رویدادهای مشترک بین استانی را تسهیل خواهند کرد.

خواهرخواندگی بین قازان و تبریز، ارتباط اتاق بازرگانی تبریز به عنوان قدیمی‌ترین اتاق ایران با روسیه، وجود کریدرهای (دالان) راهبردی ترانزیتی در این استان، برگزاری نمایشگاه‌های مختلف در تبریز و روسیه با هدف معرفی و توسعه ظرفیت‌های ۲ کشور از جمله بسترها یعنی هستند که اکنون وجود دارد و انتظار می‌رود ظرفیت‌ها و فرصت‌های بیشتری برای تبادلات و ارتباطات اقتصادی و تجاری بین آذربایجان شرقی و استان‌های روسیه فراهم شود.

خواهرخواندگی تبریز و قازان الگوی همکاری‌های استانی میان تهران و مسکو

استان آذربایجان شرقی و جمهوری خودمختار تاتارستان، نقاط تحول‌ساز و البته تجارت‌محور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری فدراسیون روسیه به شمار می‌آیند و توسعه روابط تبریز و قازان مورد توجه ۲ طرف بوده است و می‌تواند موتور محرك همکاری‌های راهبردی میان تهران و مسکو باشد بر این اساس خواهرخواندگی این ۲ شهر بستر و مقدمه خوبی برای توسعه مناسبات بین ۲ کشور ایران و روسیه فراهم کرده است.

کما اینکه آذربایجان شرقی و تاتارستان در شرایط تحریم‌های ظالماً نه آمریکا، دوشادوش یکدیگر قرار گرفتند و سعی کردند با اتکا به روابط تاریخی و افزایش مراودات تجاری، پیشرفت‌های چشمگیری حاصل کنند.

بکارگیری ظرفیت‌های آذربایجان شرقی در همکاری با روسیه

از طرفی دیگر آذربایجان شرقی یکی از مسیرهای مطمئن ترانزیتی در محور شمال به جنوب و شرق به غرب است و به واسطه ظرفیت‌هایی چون منطقه آزاد ارس، منطقه ویژه اقتصادی سهلان و گمرکات، نقطه ثقل پایداری برای سرمایه‌گذاری‌های مشترک و مستقل بخش خصوصی به شمار می‌رود.

با توجه به اینکه بر اساس بند سوم ماده ۲۰ معاهدہ مشترک ایران و روسیه طرفهای متعاهد همکاری خود را با هدف توسعه تجارت و تشویق سرمایه گذاری‌ها در مناطق اقتصادی ویژه/آزاد طرفهای متعاهد گسترش خواهند داد، می‌توان انتظار سرمایه گذاری بیشتر در منطقه آزاد ارس را داشت.

ارتقاء جایگاه آذربایجان شرقی در کریدور شمال - جنوب از مسیر ارس
ماده ۲۱ توافقنامه جامع راهبردی ایران و روسیه به نقش کریدورهای منطقه‌ای تاکید دارد و در این میان کریدور راهبردی ارس می‌تواند سهم مهمی در گسترش همکاری‌های اقتصادی داشته باشد.

چرا که کریدور ارس راه را برای افزایش ارتباطات منطقه‌ای هموار می‌کند، همچنین از طریق ایجاد یک مسیر راه‌آهن واحد از روسیه به ایران از طریق جمهوری آذربایجان، گزینه‌های بیشتری را به راه‌گذر حمل و نقل بین‌المللی شمال-جنوب می‌دهد.

با توجه به اینکه در راهبرد اقتصادی کشورمان، آذربایجان شرقی به عنوان کانون تجارت با اتحادیه اوراسیا در نظر گرفته شده است، ایجاد کریدور ارس می‌تواند روابط تجاری با کشورهای عضو این اتحادیه اقتصادی را تسهیل کند.

فعالیت میز تجاري روسیه در تبریز نشانه ظرفیت‌های همکاری مشترک

با آذربایجان شرقی

روسیه از نظر اقتصادی و بازرگانی نقش مهمی برای کشور ما به ویژه آذربایجان شرقی دارد و سابقه این روابط تجاری در شهر تبریز به ۳۰۰ سال قبل باز می‌گردد.

در این میان فعال بودن میز تجاری روسیه در اتاق تبریز نشا نگر قابلیت‌ها و علاقه مندی‌های موجود در آذربایجان شرقی برای تقویت همکاری‌های اقتصادی با روسیه است.

هر چند به گفته محمد تقی هنربر رئیس اداره بازرگانی اداره کل صمت آذربایجان شرقی در هشت ماهه سال‌جاري، تجارت استان با روسیه روند نزولی داشته است و این موضوع به خصوص در رابطه با محصول پسته و کشمش کاملاً محسوس است اما تاکید بر نقش استان‌ها و گره گشایی از مشکلات در تفاهم نامه اخیر ۲ کشور متور محرکی برای افزایش سهم آذربایجان شرقی در تجارت با روسیه خواهد بود.

سهند شهبازی، مسؤول امور بین‌الملل اتاق تبریز هم موضوع رفع تعهد ارزی و نقل و انتقال پول را به عنوان مشکل اساسی تجارت با کشور روسیه مطرح کرده و معتقد است: این مشکلات به صورت ملی است و امید می‌رود با توجه به اهتمام سران ۲ کشور و عملی شدن معاہده راهبردی برطرف شود.

وی با اشاره به نقش ایجاد پرواز مستقیم تبریز- مسکو- تبریز در توسعه مناسبات، گفت: در این زمینه ایرلاین‌های هر ۲ کشور اعلام آمادگی کرده‌اند، اما برقراری پرواز مستقیم نیازمند توجیه اقتصادی برای شرکت‌های هواپیمایی است.

تولیدات کشاورزی آذربایجان شرقی خوش‌بیند روس‌ها

بر اساس اعلام سید روح الله لطیفی سخنگوی کمیسیون توسعه تجارت خانه صمت، در ۹ ماهه سال جاری ۳۰۵ میلیون تن کالا به ارزش یک میلیارد و ۸۹۸ میلیون دلار بین ایران و روسیه تبادل شد که سهم صادرات ما یک میلیون و ۹۵۶ هزار تن کالا به ارزش تقریبی ۸۰۲ میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲ رشد ۱۴ درصدی را نشان می‌دهد..

بر اساس آمار منتشر شده، محصولات کشاورزی نقش پررنگی در صادرات ما

به روسیه دارند و کشمش ، فلفل گلخانه ای و گوجه فرنگی جزو عمدت ترین کالاهای صادراتی ایران به روسیه هستند و آذربایجان شرقی هم با توجه به سهم ۳۰ درصدی در تولید کشمش صادراتی کشور ، همچنین فعال بودن بزرگترین گلخانه کشور در منطقه آزاد ارس از کانون های تجاری کشور نسبت به روسیه محسوب می شود.

نمايشگاه بين المللی کالاهای صادراتی ایران به روسیه همسو با اهداف توافقنامه مشترک پوتین و پزشكیان

شهر تبریز با توجه به ظرفیت های تجاری و نمايشگاهی، بهمن ماه امسال (۲۴ تا ۲۷ بهمن) میزبان نخستین نمايشگاه بين المللی کالاهای صادراتی به کشور روسیه خواهد بود که بستر مناسبی برای معرفی توانمندی های تجاری کشورمان هسمو با اهداف توافقنامه جامع راهبردی که بین دکتر مسعود پزشكیان و ولادیمیر پوتین امضا شد، فراهم می کند.

به گفته حبیب ما هو تیم دیر عامل نمايشگاه بين المللی تبریز، این نمايشگاه برای نخستین بار در چنین سطحی و به این شکل در ایران برگزار می شود و بیش از یکصد نفر از تجار و بازرگانان روسی برای بازدید و مذاکره در این نمايشگاه حضور پیدا خواهند کرد.

بر اساس اعلام گمرکات استان آذربایجان شرقی نیز، ارزش صادرات ۹ ماهه سال گذشته از طریق مبادی گمرکی استان به روسیه ۳۹ میلیون و ۲۶۲ هزار دلار بود که امسال با کاهش ۹ درصدی به ۳۰ میلیون و ۶۷۰ هزار دلار رسیده است، اما با اجرا یی شدن معاہده راهبردی ایران و روسیه انتظار می رود سهم آذربایجان شرقی در مبادلات تجاری ۲ کشور افزایش یابد.